

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Priloga lista: —

Priloga leta . . . K 15—

Priloga leta . . . 9—

Priloga leta . . . 5—

Priloga Jugoslavije:

Priloga leta . . . 24—

Posamezne številke

— 30 vinarjev. —

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 3. — Telefon št. 220.

Priloga lista: —

Priloga leta po K 15—

Priloga leta . . . 9—

Priloga leta . . . 5—

Priloga Jugoslavije:

Priloga leta . . . 24—

Posamezne številke

— 30 vinarjev. —

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

št. 3. — Telefon št. 220.

76. številka.

Maribor, dne 22. septembra 1919.

Letnik XI.

Izza kulis.

Četrtekovi „Slovenski Narod“ je prinesel obširni uvodnik pod naslovom „Za kulisami.“ V čudovitem logičnem neredu je nanizanih v njem nebroj trditvev, katerih skoraj sleherna izziva odgovor. Na splošna napolcevanja radi belgrajske krize se ne izplača več odgovarjati, ker je zadeva že dovolj pojasnjena in „Narod“ v dotičnem članku samo še premleva stare fraze. Bismarck je menda rekel, da če kdo suktnjo napačno zapne, ne preostane drugega, kakor da vse gumbje zopet odpne in potem zapne iz nova. Naša parlamentarna zmešnjava se je pričela s prvim trenutkom krize, z onim trenutkom, ko je Davidovič prevzel novo vlado, ne da bi se bil prepričal, če ima zadostno večino. Prvi gumb je bil napačno zapet in odpeti moramo zopet vse, ter se vrniti do onega trenutka, ko smo naredili napako. Sestaviti se mora vlada, ki bo imela zadostno večino, to se pravi, kateri bodo pristopile vsaj vse večje stranke. Ako ni mogoče dobiti mnogo skupnih točk, naj se sestavi skupno ministrstvo z malim programom, toda biti mora parlamentarno ministrstvo. Vsako govoričenje o vojaški diktaturi, uradniškem ministrstvu itd. je neumestno, ki nas kompromitira na zunanji in seje zmešanost na znotraj.

V članku „Za kulisami“ se je dotaknil „Narod“ člankar pa tudi neke zadeve, o kateri hočemo z vsó mogočo previdnostjo, a tudi potrebno jasnostjo izpregovoriti nekaj besed, marveč o razmerju med Trumbičem in Pašičem — jugoslovanskim in srbsko vlado — med vojno.

O tej zadevi, ki je bila zelo mučna in nam je pri našem prevratnem delovanju zelo veliko škodovala, bi bilo bolje, da bi se zaenkrat še ne pisalo, ker samo škoduje konsolidiranju države. S tem predmetom, ki sedaj spada v preteklost, naj se peča bodoči zgodovino pisec, ko bo mogoče objaviti vse podatke izza kulis in bodo stopile osebe, ki so prizadele, z javnega pozorišča. Popolnoma neumestno je pa, da se ta zadeva hoče sedaj izrabiti v strankarske namene. A ker se je že zgodilo, naj dodamo tudi mi slo-

venski javnosti nekaj pojasnil. „Narod“ je zapisal: „Pašič je preprečil leta 1918 priznanje avstro-ogrskih Jugoslovancov kot prijateljev antante; njegovi emisarji so uničili jugoslovanske legije v Rusiji; njegova vlada je več kot eno celo leto sabotirala formiranje jugoslovanskih dobrovoljnih jedinic (v Franciji, Ameriki, Rusiji); odklanjala je naziv jugoslovanski ali srbsko-hrvatsko-slovenski, ki bi bil privabil vse jugoslovanske vojne vjetnike in druge emigrante v naše legije v borbe za zedinjeno Jugoslavijo.“

Sedaj je brezplodno ugibati, kaj bi vse bilo, ako bi bilo drugače, gledati moramo samo, kakšen položaj je bil takrat. Popolnoma neumestno je sedaj delati ali vsaj predstavljati razdvoj med Pašičem in Trumbičem, ker imata oba gospoda tako važno nalogo, da mora njuna popolna harmonija biti pred celim svetom očitna. Prepričani smo tudi, da sta obadva najboljša Jugoslovanci in zelo odlična državnik. Da je bilo pa med njima tekom vojn razlika mnenj in taktičnega postopanja, je znano celemu svetu in je tudi čisto lahko razumljivo. Oba državnik sta izšla iz različnih točk, imela sta čisto različno preteklost in vsled tega tudi različno naziranje. Brez dvoma je pa Pašič bolj poznal zunanji svet in antantarske gospode, kakor Trumbič, ki si je morda v prvem času predstavljal vse veliko preveč rožno. Saj so si tudi naši politiki predstavljali — v soglasju s splošnim našim javnim mnenjem — antantarje in njihovo bratovščino veliko bolj fidel. Antanta pride v Ljubljano z veliko slovesnostjo, pripelje takoj živeža in oblek, mi gremo v družbi deklet v narodnih nošah na cesto pozdravit Wilsona in Clemenceau-ja, potegnemo državne meje po naši želji, antanta nam posodi takoj na naš pošten obraz nekaj vagonov suhega zlata, pa ne bo treba ne davkov, ne žandarjev, lahko se bomo takoj začeli kregati med sabo o republiki in monarhiji, centralizmu in federalizmu. Morda si je tudi Trumbič v začetku svojega delovanja predstavil svet, če že ne tako praviljično, pa vendar nekoliko bolj idealno, kakor je v resnici.

Bilo je preporno vprašanje radi jugoslovanskega odbora. Pravijo, da je

Trumbič želel, da bi bil jugoslovanski odbor priznan od antante kot jugoslovanska narodna vlada, kakor je bil priznan tudi češki ali poljski narodni odbor. Toda med češkim in našim odborom je bila velika razlika. Češki je lahko povdaril, da predstavlja v resnici cel češki narod. Pokazal je lahko na solidarnost celotnega češkega naroda v stremljenju za narodnimi ideali. Naš jugoslovanski odbor pa te avtoritete žalibog ni imel. Sestavljali so ga večinoma sami Dalmatinci, z malimi izjemami v jugoslovanski javnosti popolnoma neznane osebe. Slovenci v njem v začetku niso imeli pravzaprav nobenega zastopnika. Na to je pristopil dr. Niko Županič, naš rojak, ki pa živi trajno v Beogradu, daleč proč od domovine. Ko je prišel dr. Gregorin, še tudi niso bile naše pokrajine primerno zastopane. Prišel je dr. Vošnjak, ki je delal z veliko požrtvovalnostjo, toda moral je v Ameriko. Podobno, kot s Slovenci, je bilo tudi z raznimi drugimi pokrajinami. Jugoslovanski odbor torej vsled svoje sestave, še bolj pa vsled žalostnih razmer, ki so vladale takrat med Slovani avstro-ogrške monarhije, nikakor ni mogel imeti potrebne avtoritete in ugleda, da bi bil napram antanti uspešno zastopal Jugoslovane. Ako bi bila antanta priznala jugoslovanski odbor za jugoslovansko narodno vlado, kakor je češki, bi imeli Jugoslovanci dve vladi: srbsko ministrstvo in jugoslovanski odbor, med obema bi se bila razvila rivaliteta, s tem bi pri antanti odrezali le še slabše, kakor smo. Ako je bil torej Pašič proti temu, da se jugoslovanski odbor proglasi za jugoslovansko narodno vlado, je to bilo pač le v korist jugoslovanski stvari in je naše stališče ojačilo.

Dalje pravite, da je bil Pašič proti jugoslovanskim legijam. Poglavlje o legijah potrebuje še mnogo pojasnila in bilo bi želeto, da bi legijonarji pričeli priobčevati svoje spomine. Najbližja fronta nam je bila laška in tukaj je bilo radi odpora Italijanov nemogoče ustanavljati naše legije. Naši junaki bi se bili morali boriti v italijanskih vrstah in pod italijansko komando. Italijani bi jih bili pošiljali na najnevarnejša mesta, kjer bi se bili morali tolči zoper lastne rojake, potem bi pa Italijani to vzeli na svoj račun in rekli: „Prebivalstvo neod-

LISTEK.

R. Rehar:

Iz zaslužnjene Primorske.

Ona drobna plast uljudnosti in gentlementstva, ki so ga pokazali Italijani ob njihovem prihodu v naše slovensko Primorje, se vedno bolj lušči in mesto nje prihaja na površje prava, naravna barva, barva surovega nasilja in zaslužnjevanja. Čim bolj se Lah utrjujejo v prepričanju, da jim bo slavna pariška mirovna konferenca priznala gospodarstvo nad našo zemljo, tem oholejši in nasilnejši postajajo. S to laško samozavestjo pa raste na drugi strani obup naše ubogega ljudstva, ki izgublja polagoma vero v one zlate sanje osvobođenja, ki jih je sanjalo še do včeraj. Le majhno število je onih, ki še vedno verujejo v rešitev ter se ne morejo in ne morejo odpovedati poslednjim nadam, ki se jih oklepajo kakor potapljajoči rešilne vrvice. Njihove oči se obračajo proti severu, tja proti mejam, ki jim tako neizprosno ločijo od njihovih bratov, ki uživajo zlato svobodo, ne da bi jo znali ceniti. O, ko bi bili naši ljudje tostran demarkacijske črte taki Jugoslovanci, kot so oni tam doli, potem bi ne bilo toliko brezpotrebne in toliko neumestnega zabavljanja in prerokovanja, kakor ga opazamo v svobodnem ozemlju žalibog dan na dan. Je pač resničen oni stari pregovor, ki pravi, da zna svobodo ceniti le oni, ki jo je izgubil. Še leto dni ni, kar smo vrgli s sebe nemške suženjske verige, pa smo že pozabili nanje. Prehitro smo se preobjedli naše svobode in preseda nam celo „srbska hegemonija.“ Takim in enakim žalostnim junakom naše svobodne domovine stavim za zgled suženjstvo naših zavednih, a tako nesrečnih Primorcev, ki ga jim nala-

ga okrutna italijanska okupacija; suženjstvo, ki je brezprimerno večje, nego je bilo ono v stari Avstriji in bi se dalo primerjati komaj še z nekdanjim madžarskim. Pa tudi našim Nemcem, ki po nepotrebnem vzdihujejo, da so zatirani, bi priporočal, naj si ogledajo, kako ravnajo njihovi laški bratci z našim slovenskim primorskim ljudstvom. Kako ga za vsako malenkostno besedo vklepajo v verige ter vlačijo po zaporih, kako ga gonijo v internacijo v smrdljive sicilijanske luknje; potem bodo spoznali, da so oni v Jugoslaviji napram našim ljudem na Primorskem v — **nebesni!**

Kraji, ki so veljali za najčistejše slovensko ozemlje, izgledajo že danes po nekaj mesecih okupacije, kakor mešani. Dočim ni bilo poprej n. pr. v Vipavi nihi enega Italijana, slišiš danes po tem našem trgu že polovico laščine. Takoj po zasedbi so pričeli romati v naše kraje lačni laški delavci in trgovci, polni svetega prepričanja, da bo ta novo osvojeni del Italije njih blaženi eldorado, kjer se jim bo cedil le sam med in mleko. Toda mnogi, ki so prišli, so tudi že odšli, polni jedkega razočaranja, večina pa jih še vstraja ter skuša s pomočjo vojaških oblasti izpodrinuti naše avtohtono prebivalstvo, kar se jim tuintam tudi res posreči. To velja v prvi vrsti za trgovce in obrtnike, drugače pa je seveda z delavci. Italijanska vlada popravlja ceste, mostove itd. in v ta namen je poklicala iz „regna“ svoje brezposelne ter jih postavila pri svojih javnih delih za paznike, strojnike, uradnike itd. Za navadna dela, za kamenje tolči itd., pa so seveda sprejeli domačine, seveda tudi od teh le one njim prijazne. Na vodilna uradna mesta, kakor tudi na mesta šolskih nadzornikov, so postavili svoje ljudi, ali pa zanesljive renegate, in uradniki ter učitelji, ki so bili poprej voditelji, so danes le uborni hlapci laških priseljencev, predani na milost in nemilost njihovim šikanam. Uradni jezik je laščina; kdor

ga ne ume, je nezmožen in če se ga kratkoma ne odslovi, se ga pa vsaj zapostavlja, šikanira in zbada, češ, kaj ne bo še šel tja, kamor spada.

Tako se godi sinovom našega naroda na zemlji svojih tisočletnih pradedov. Narodno delovanje je, vsaj za enkrat, spodaj popolnoma nemogoče; to naj si zapomnijo posebno oni, ki so proti izseljevanju in ki pozivljajo naše begunce, naj se vrnejo nazaj domov. Italijan je šef, Slovenec njegov hlapec in kakor hitro bi ta zinil le eno samo besedico, je odslovljen, njegova eksistenca ubita, on sam pa v nevarnosti, da ga odvedejo v zapor. Da, gospodje, ki sedite tukaj na varnem ter se prekljate med seboj, vam je lahko oznanjati evangelij vstrajanja; toda če imate res toliko dobre volje in poguma: stopite doli v naše tužno Primorje, stopite doli in prepričan sem, da boste kmalu drugače mislili in sodili, kot mislite in sodite tu na varnem. Oni uradniki in učitelji, ki še vstrajajo, in ki jih vi tako visoko cenite, oni so povečini že prodali svoje narodno prepričanje za borno skodelico laškega riža in makaronov. Oni pa, ki beže izpod krempljev grabežljivega laškega kragulja, oni so ljudje, ki raje zapuste zemljo, ki jih je rodila, nego da bi zapustili prepričanje, ki jim ga je vcepila draga slovenska mati. Nikomur ni lahko zapustiti domačije, a najtežje jo je zapustiti Primorcu, posebno še v teh današnjih razmerah. Vprašajte kogarkoli hočete in povedal vam bo, kako mu je krvavelo sree, ko se je poslavljaj od vasi, kjer je živel njegov rod od pamtikeva, kako ga je sina objela mati, kako ga je objel oče, ter se ločil od njega z besedami: „Ko se vrneš kedaj zopet v rodno vas, nas ne boš našel več; počivali bomo pod hladno rušo, kajti tega suženjstva ne bomo zmogli več dolgo. Blagor ti, ki greš v svobodno domovino naših bratov, o, ko bi mogli tudi mi za teboj, toda kam naj gremo mi starci?“ — Ali hočete še več tragike, še več bolečine?

rešenih krajev beži pod naše zastave!" V Italiji naj bi se bila iz vojnih vjetnikov ustanovila jugoslovanska legija, ki bi šla v Makedonijo k srbski armadi. Tega pa Italijani niso pustili. Na Ruskem bi vsaka samostojna jugoslovanska legija bila potegnjena v vrtinec boljševiskega gibanja, kjer bi se raztepla. Bilo je torej bolj razumno ustanavljati jugoslovanske legije kot del srbske armade. Legijonaško gibanje se torej ni razbilo po Pašičevi krivdi, deloma so temu krivi Italijani, glavno pa popolna duševna nepripravljenost našega ljudstva za tako podjetje. General Hadžič, sedanji vojni minister, je bil v Rusiji organizator jugoslovanskih legij in naši mladeniči, ki so pod njim služili, govore o njem z navdušenjem in spoštovanjem. Gospod je, kakor Trumbič, izven strank, torej ni Pašičev strankar. On bi vedel povedati, zakaj na Ruskem ni šlo z jugoslovanskimi legijami. Na vsak način Pašič tukaj nima krivde. Naša pozicija v Evropi bila brez dvoma veliko močnejša, ako bi imeli takrat jugoslovanski odbor, za katerim bi stali vsi avstroogrski Jugoslovani in močne legije. Vsled laškega sosedstva bi tudi v tem slučaju ne bili dosegli vsega, odrezali bi slabeje kot Čehi, vendar pa veliko bolje nego sedaj. Ne mečimo krivde, da se ni to zgodilo, iz same strankarske zavisti na Pašiča, ki je gledal dalje in mislil bolj dosledno, kot mi vsi, kar nas je bilo vkljenjenih v avstrijski jarem. Če se hočemo prepirati, najdemo lahko drugih predmetov dovolj, a ne vlačimo na dan stvari, ki spadajo v sodbo zgodovine, ne pa volilnih shodov in ne napadajmo mož, ki nam morajo biti radi njihovega sedanjega stališča nedotakljivi.

Gospodarska pogodba kraljevine SHS z Avstrijo.

Dne 1. septembra 1919 se je sklenila med Jugoslavijo in Avstrijo gospodarska pogodba, ki je samasebi dogodek prvovrstne važnosti. Pogodba je važna v prvi vrsti za trgovce, zanimala bo pa tudi še druge, vse, ki se pečajo z gospodarskimi vprašanji. Ta pogodba pomeni pričetek rednih trgovskih odnosov med SHS in Avstrijo. Obe državi sta v gospodarskem oziru močno navezani druga na drugo in se takorekoč med sabo izpopolnjujeta. Kar nima ena, to prideluje druga in obratno. Sedaj se nahajata obe v približno enakem položaju z ozirom na denar. Krona je v obeh državah približno enako veliko, oziroma enako malo vredna. Trgovina z drugimi državami je ravno radi slabega denarja silno težavna, skoraj nemogoča, torej si moramo izmenjavati blago s sosedno državo, kjer ne izgubimo pri izmenjavanju valute.

Trgovina se bo vršila takorekoč brez izplačevanja v denarju, samo z izmenjavanjem vlaga. V Avstriji obstoji takozvani „Warenverkehrsbureau“ — v naši državi pa „Centralna uprava za trgovački promet sa inostranstvom“ v Beogradu, ki ima svoje podružnice v Ljubljani, Zagrebu in Zadru. Kdor hoče n. pr. iz Avstrije dobiti blago, gre k podružnici v Ljubljani, založi tam dogovorjeno ceno in dobi izkaznico za dotično blago, s katero lahko potem brez vsega drugega izvozi iz Avstrije. Obratno tudi trgovci na Dunaju, ki hoče kaj izvažati iz Jugoslavije. On gre k svojemu Warenverkehrsbureau, položi ceno in dobi dovoljenje. Urad pelje potem račun v kronah in obračuna z tuji valuti. Jugoslovani so takoj dali na podlagi te kupčije 500 vagonov žita, za kar je morala založiti Avstrija 50 milijonov v tuji valuti.

Pogodba, ki je bila sklenjena z Avstrijo dne 22. marca 1919 (takozvana kompenzacijska pogodba) preneha, naredi se bilanca, in izplača saldo v nemških markah. Po 10. septembru se ni sprejelo več nobeno vplačevanje na račun te pogodbe in samo ono blago se sme še izvoziti, ki je bilo že pred tem dnevom plačano. Od tega dne veljajo samo določbe nove pogodbe.

Samo za dvoje vrste blago prevzame Avstrija natančno dogovorjene obveznosti: za sol in v žigalice, katero bo dajala po dogovorjeni ceni in v dogovorjenem času. Vse drugo je prepuščeno prostemu dogovoru.

Pogodba obsega 64 predmetov, katere bomo dobavali iz Avstrije. Najvažnejše mesto zavzemajo železni izdelki, ki predstavljajo postojanko 105.200.000 K. Sem spadajo stroji, poljedelski stroji, orodja, sestavine mostov, kolesa, šivalni stroji, kuhinjska oprava, vijaki, štedilniki, železne peči in podobno. Elek-trotehnična obrt je zastopana s 14% milijoni, kemična obrt 15 milijonov, avtomobili in vagoni 59 milijonov, papir 47 milijonov, hišna oprava 10 milijonov. Vse, kar bomo dobili na podlagi te pogodbe od Avstrije, znaša 350 milijonov. Ta svota se pa lahko še znatno poveča.

Jugoslavija bo dala Avstriji: 1950 vagonov moke, 2800 vagonov rži, žita ali ječmena, 2400 vagonov turšice lanske letine, 8000 vagonov krompirja, 6000 glav pitalih svinj (ne 6000 vagonov, kakor so poročali nemški listi), 5000 ovc, 1000 glav klavné živine, 25 vagonov kuretine, 20 vagonov svinjske masti, 25 vagonov prekajenega mesa, 35 vagonov jajc. Poleg tega da vlada od slučaja do slučaja izvozno dovolje-

nje za namizno olje, ovčji sir, volno, kože, vosek itd. Vse to blago se odda po določenih cenah, katere določa vlada SHS z ozirom na domači in tuji trg. Poleg tega ima Avstrija pravico do prostega nakupa blaga, kakor: svinec, cink, mangansko rudo, živo srebro, antimon, ferromangan, silicij, konopljo, strojarske izvlečke, vsakovrstni dragi les, lesno oglje in lesno smolo, bukova debla, aceten, metilalkohol itd. Živil sme dobiti Avstrija samo v določeni meri, da ne zmanjka za porabo domačega prebivalstva, drugo gorj navedeno blago lahko nakupi v poljubni meri.

Vsi trgovci, ki so za to upravičeni, njihovi u-sluzbenci in obrtniki, lahko potujejo po vseh krajih države brez vsakega drugega potnega lista ali dovoljenja za vstop. Zadostuje samo priporočilo „Centralne“ za obe državi.

Trgovina se bo pa lahko raztegnila tudi še na drugo blago, ki ni izrecno navedeno v pogodbi. To je blago, ki za preživljanje in življenje ni neobhodno potrebno, ki pa vseeno igra precejšnjo vlogo v narodnem gospodarstvu. V Jugoslaviji pridejo v poštev: vino in žganje, sadje, zelenjava, paprika, sadni sok, hmelj itd., v Avstriji pa: galanterijsko blago, drob-narija, svileni izdelki, gumbi, klobuki, umetno cvetje, lepi čevljički, godbeni instrumenti, igrače, fotografske in kinematografske potrebščine, knjige, časopisje itd. Plačilo se vrši na isti način, kakor za poprej navedeno blago. Kupec plača pri Centrali in dobi od nje potrdilo, s katerim lahko brez vsakega drugega dovoljenja izvozi dotično blago.

Ta trgovska pogodba odpira široko polje med-sebojnemu prometu in bo tudi pri nas brez dvoma od-pomogla marsikateremu občutnemu pomanjkanju.

Scotus Viator, o sporu med Jugoslovani in Italijani.

Slavni angleški publicist Seton Watson, ki piše pod imenom Scotus Viator in si je že od nekdaj izbral kot svoj posebni predmet narodnostne razmere v Avstriji, je priobčil v svojem uglednem tedniku „The New Europe“ (Nova Evropa) spis o jadranskem vprašanju, kjer piše: „Med Italijani in Jugoslovani mora ob Jadranskem morju biti ustanovljeno ravnotežje. Pravično je, da pripadejo Gorica, Trst in Pulj Italiji, a ravnokako je pravično, da pripadeta Reka in Dalmačija Jugoslaviji. Tekom 15 stoletij so se vedno od severa vršili napadi na Italijo, vsled tega ima pravico, da si zavaruje svoje meje. Zeli tudi, da si zavaruje Trst in Pulj pred Veliko Srbijo, kakor se tudi sama odreka ogroženja Ljubljane in Reke. S tega stališča je obmejna črta dana. Od triglavskega pogorja na severu k globoko se vrezajočemu istrskemu ustju Raše na jugu. Tako bi dobila Italija v roke važno železniško križišče Trbiž, celi tok Soče od izvira, s Tolminom, Gorico, Vipavsko dolino, Sežano in Materijo za Trstom in železniško zvezo med Trstom in Puljem. Jugoslavija bi pa dobila Ljubljano in celo Slovenijo od črte, ki gre čez Krn, dolino živega srebra v Idriji, železniško postajo Sv. Peter na Kra-su, brez katere bi bila Ljubljana odrezana od morja, vshodnje pobočje Učke, ki se razteza med Opatijo in Reko. Na ta način bi si Italija zagotovila italijansko prebivalstvo bivše habsburške monarhije, ki živi v strnjeni množici, imela bi na svojem ozemlju 10krat več Jugoslovancev, kakor pa Italijanov v Jugoslaviji. Jugoslavija bi izgubila okrog 320.000 splemenjakov (londonski dogovor jih je priznal celo 700.000), a v Jugoslaviji bi bilo samo 28.000 Italijanov, izmed njih 24.000 samo v Reki. Reka in Zader bi bila proglašena za svobodni in samopravni mesti z lastnim pravomočjem, toda pod jugoslovansko vlado.“

Bičujemo to izvajanje za izgled, kako si predstavljajo zadevo tudi oni Angleži, ki so nam najbolj naklonjeni in najbolj poznajo naše razmere. Če so kedaj Nemci ogrožali Italijo, nas nič ne briga, mi je ne ogrožamo, pač pa ogroža Italija z vsemi sredstvi naš notranji red in naše meje od vseh strani in zdaj bi se moralo govoriti o tem, kako zavarovati Jugoslavijo pred italijanskimi intrigami. Nam ne pride niti na um, da bi se odrekli nad 400.000 našim rojkom na ljubo laški požrešnosti.

Samostojna Kmet. Stranka pred ljudsko sodbo.

St. Ilj v Slov. gor., dne 21. septembra

Samostojna Kmetijska Stranka, ki se vsiljuje slovenskemu kmetkemu ljudstvu, je napovedala za nedeljo, 21. septembra v naši župniji dva shoda: Dopoldne v St. Ilju, popoldne pa pri Mršecu v Kaniži. Na obeh shodih bi naj govoril znani Mermolja. Koučni uspeh nameravanih shodov je bil velik polom za Samostojno. V St. Ilju na trgu pred Celcerjevo gostilno, kjer je hotel Mermolja govoriti, se je zbralo več sto obmejnih Slovencev in Slovenk, in sicer iz domače, špiljske, svečinske, kungoške, jareninske in jakobške župnije. Mermolja sicer ni imel dovoljenja za zborovalni prostor ne od gospe Celcer in ne od občine, na katere svetu bi se naj vršilo zborovanje. Vendar se je od merodajnih domačinov sklenilo, da se Mermolju glede zborovalnega prostora ne bo delalo nikakih zaprek. Mermolja se je utaboril z jare-niškimi šumenjakom v utici pred Celcerjevo gostilno. Mermolja ni imel med zborovalci ne enega pri-staša. Naši so zahtevali, naj se voli predsednik. Ko je hotel Mermolja otvoriti zborovanje, stopi pred nje-

ga kmeti mož in ga vpraša: „Kaj hočeš tukaj? Kdo te je povabil? Kar zgubi se! Sentiljčani ne maramo ne tebe ne tvoje Samostojne Stranke!“ V tem trenutku je nastal med ljudstvom vihar. Klicali so Mermolju: „Mi te ne maramo poslušati.“ Položaj je postal za Mermolja skrajno kritičen. Tudi naše ob-mejne Slovenke so nastopile proti rušilu sloge ob-mejnega ljudstva. Ko ne bi prišel v usodnem trenutku Mermolji na pomoč naš urednik Zebot, ki se je kot domačin mudil v St. Ilju, bi bilo lahko prišlo do najhujšega. Ljudstvo je bilo preveč razburjeno nad človekom, ki prinaša samo neslogo in sovraštvo med naše dobro ljudstvo na deželi. Naš urednik je komaj in komaj vzdrževal red. Prosil je ljudstvo, naj bo mirno in naj pusti Mermolji govoriti. Dobil je odgovor: „Pa ga sam poslušaj! Mi ga ne maramo! Samostojne ne maramo. Mi smo vsi za Kmečko Zvezo.“ Mermoljev spremljevalec Šumenjak je med tem srečno ušel iz ute v neznan smer. Ko je Mermolja videl, da ga ne eden človek ne mara poslušati in ko so ljudje začeli klicati: „Abzug Samostojna, Abzug Mermolja!“ je Mermolja odšel iz ute. Na trgu ga obkolojo možki in ženske. Nemogoče je bilo zadrževati ljudsko nevoljo nad človekom, ki prinaša v naše kraje nove stran-karske boje in ki zbira krog, sebe ljudi, kateri so bili najhujši nemškutarji in so hoteli Slovence v teh krajih ukonobiti. Mermolja so opljuvali in položaj je postal tako resen, da je Mermolja sam uvidel, da je najbolje, da gre. Prosil je g. Zebota, naj ga ščiti. V spremstvu našega urednika je nato Mermolja odšel iz vasi. Popoldne je nameraval Mermolja zborovati v gostilni Mršec v Kaniži, a ni ga bilo. Naše ljudstvo se je po Mermoljevem odhodu zbralo v Slov. domu, kjer jim je naš govornik na kratko opisal razliko med našo in nasprotno stranko.

Tako sodi naše zavedno slovensko ljudstvo na meji o ljudeh, ki prikrito prinašajo v naše kmetke vrste liberalizem, sovraštvo, neslogo in zbiraajo krog sebe nekdanje zagrizene nemčurske kolovodje.

Politični pregled.

Dne 20. sept. je bila seja ministrskega sveta, ki so jej prisostovali regent Aleksander in vsi naši delegati, ki so se vrnili iz Pariza.

Ministrska kriza bo po zatrdilih, došlih iz Beograda, rešena prihodnji teden. Kandidatom novega ministrskega predsednika se imenujejo: Pašič, Pavlovič, Trumbič in Draškovič. Opozicijsko najmočnejša stranka, radikali, zahtevajo Pašiča. Pašičevo kandidato bi podpiral tudi Jugoslovanski klub, potem skupina dr. Medakoviča in del Narodnega kluba. Demokrati pa skušajo povzdigniti na stolec ministrskega predsednika: Pavloviča ali Draškoviča ali Trumbiča. Vsi poslanci, ki so bili doma, so bili pozvani v Beograd.

Na prihodnji seji Narodnega predstavništva bo poročal član delegacije iz Pariza dr. Ribar o položaju v Parizu.

Vsi odposlanci, ki so se vrnili iz Pariza, zastopajo odločno mnenje, da se mora na vsak način sestaviti koncentracijski kabinet. Prihodnost bo dokazala, da je imel dr. Korošec edino prav, ker se je potegoval za koncentracijo. Vsi časniški napadi na dr. Korošca so bili le liberalno-socialistična podlost in zavijanje dejstev.

Ravnateljstvo naše trgovske agracije v Londonu je poslalo trgovskemu ministrstvu poročilo o uporabi 26 milijonov funtov šterlingov, ki jih je namenila angleška vlada jugoslovanskim, poljskim in rumunskim uvoznikom. Kredit bi se dajal našim trgovcem na podlagi garancij v obliki depozitov. Vrednost papirjev bi se odrejela po kurzu na glavnih bankah.

Reka je obkoljena, toda navdušenje in zaupanje v mestu raste. D'Annunzijeve čete so se približale obkoljevalni črti in jo stražijo. G. Gabriele ima na razpolago 10.000 mož in živeža za 30 dni. Od vseh strani vojnega pasa prihajajo izjave brigad, ki bi bile pripravljene prihiti D'Annunziju na pomoč. Gabriele jih odklanja, ker ima že itak preveč vojaštva. Zavezniške ladje, ki so se nahajale v reški luki, so dobile povelje, naj odplujejo v Opatijo. Italijanske ladje so razobesile zastavo mesta Reke. Vse ladijske posadke so pod poveljstvom D'Annunzija. Italijanska vlada je poslala na Reko admiralu Casanovo, da od-vzame D'Annunziju brodovje in ga pošlje v Italijo, a admiral je bil aretiran.

Italijansko vojaštvo na Cetinju in v Kotoru napada in izziva. V Cetinju so Italijani aretirali o-krajnega glavarja in okrožnega načelnika. V Kotoru so italijanski vojaki zabodli in razmesarili našega kapetana. V Kotoru je pognal italijanski vojak bombo med naše vojaštvo, ki pa ni eksplodirala.

Madžarska vlada je izdala naredbo, po kateri mora vsakdo izročiti policiji vse kumunistične in anarhistične tiskovine. Policiji bo izvedla tudi v tem oziru hišne preiskave.

Bolgariji je bila izročena mirovna pogodba, ki je osnovana na istih načelih kot nemško-avstrijska. Južna bolgarska meja je določena v mirovni pogodbi po gorovju Rodope, Bolgarska pa dobi jamstvo, da bo imela ped varstvom zveze narodov prost dohod do Egejskega morja. Meje proti Rumuniji ostanejo iste izza bukareškega miru. Meja proti Srbiji se spremeni tako, da pripade lok reke Strumice Srbiji. V finančnem

oziru odpušča pogodba Bolgarom dolgove, ki so jih napravili v Nemčiji in katerim se je Nemčija v versailskem miru odpovedala.

Predsednik Wilson je imel v San Franciscu shod in govor, radi katerega je pa bil izžvižgan. Baval se je z vprašanjem glede Santunga, in ali bi ne bilo dobro radi tega vprašanja začeti novo vojno.

Tedenske novice.

Vič. g. Pankracij Gregorc, župnik pri Sv. Venčeslu je nevarno zbolel na osepnicah. Priporoča se v molitev.

Abiturijent Lebič Jurij iz Nove cerkve je sprejet v kn. šk. bogoslovnico v Mariboru.

Vatroslav Kosi, bivši upravitelj, je imenovan za trgovskega eksportnega nadzornika za Prekmurje. Imenovani je bil radi svojega kremenitega slovenskega značaja pri izbruhu svetovne vojne in ves čas do konca iste kruto preganjan ter trikrat zaprt. Materijalne škode, ki se mu je poleg vsega trpljenja zgodila, se ne da preceniti. Imenovani je v gospodarski in trgovski stroki globoko in temeljito naobražen mož.

Castno občanstvo. K ljubomerskemu šolskemu okolišu pripadajoče občine: Kamenščak, Noršinci, Presika, Pristava in Slamnjak, so po svojih odborih enoglasno imenovali g. šolskega ravnatelja J. Robiča povodom njegove službene 50letnice (1869 do 1919) častnim občanom v priznanje njegovih zaslug za ljubomersko narodno šolstvo, katero je vodil 26 let.

„Mariborski Delavec“ je dobil v torek od dr. Reismana iz Celja naročilo, da naj se močno potegne za žensko učiteljsko v Mariboru. Ker pa g. urednik ni bil zmožen spisati tozadavnega članka, ni prinesel „Delavec“ o tej zadevi do sobote ničesar. V soboto pa je dobil v roke „Novo Dobo“ z dr. Reismanovim člankom in hajd škarje v roke in „Delavec“ je imel dr. Reismanov članek. Seveda je dr. Reisman radi tega opravičeno hud in zabavlja čez zaspanost in neplodnost mariborskih liberalcev, in kliče na pomoč JDS v Ljubljani, Slov. Narod, profesorja Voglarja, g. Vrabla in druge mariborske korifeje, da Delavčevega urednika malo podregajo iz zaspanosti in mu pomagajo v njegovi nezmožnosti. Sedaj smo prepričani, da se naši Mariborčani ne bi bili brigali prav nič in poganjali za žensko učiteljsko, ako bi ne bilo dr. Reismana.

30letnico so obhajali v nedeljo, dne 21. sept., oni učitelji, ki so zapustili leta 1889 učiteljsko. Zvečer so se zbrali v gostilni „Maribor“, kjer jih je posetil g. ravnatelj Schreiner in številni znanci in prijatelji iz Maribora. Govorili so: g. Miško Cizel kot sklicatelj, gg. ravnatelj Schreiner, Caherl, Čeh, profesor Pirnat, Kurbos, Pučelik, Čuš itd. Zmes so peli mariborski „Vanderčki“, g. nadučitelj Tončko Nerat pa je ob spremljevanju gđ. Jurkovič na glasovir izvajal več komadov na gosle. V pondeljek zjutraj so se udeležili jubilarji sv. maše za umrle svoje profesorje in tovariša Vobiča, nakar so posestili še grobove rajnih profesorjev. Nekdanje prijateljstvo se je tako zopet ponovilo zdaj, ko je 25letnico preprečila vojska.

Oddaja tobačne trafike v Lokah št. 98 okraj Laško je po poročilu okrajnega finančnega ravnateljstva v Mariboru preklicana.

Sklenilo se je ustanoviti meščansko šolo v Ljubomeru ter preustrojiti stopnjema gimnazijo v Kranju v realno gimnazijo. Oddale so se službe ravnateljev in ravnateljic ter strokovnih učiteljev in učiteljic za meščanske šole, nadalje več služb nadučiteljev in učiteljev (ic). Odobrilo se je službeno premeščenje nekaterih učiteljev. Poverjeništvu za uk in bogočastje so se stavili predlogi za zasedanje stalnih učnih mest na srednjih šolah in učiteljskih. Odobrilo se je razširjanje različnih ljudskih šol. Sklenilo se je, da se voditelji ljudskih šol, ki imajo osem ali več razredov (vzporednic), oprostijo od razrednega pouka. Končno so se rešile nekatere stanovske zadeve srednješolskih ozir. ljudskošolskih učiteljev.

Shod begunciev v Ptuj. V četrtek, dne 25. t. m., se vrši v Ptuj veliki shod. Radi begunciev iz Strnišča gre najbrže iz Maribora v Ptuj posebni vlak v četrtek zjutraj. Izseljenci iz zasedenega ozemlja, ki se nahajajo v Mariboru in okolici, naj prijavijo svoje imena v trgovini Weixel v Gosposki ulici, da se bo vedelo vsaj približno število vseh udeležencev.

Konstituirala se je velevažna akcija za begunce dne 25. septembra t. l. v Ptuj. Naproša se vse vladne institucije, železnice kot urade, da grede velikemu zborovanju v vsakem oziru na roko v najaktualnejših vprašanjih begunciev iz po Italijanih zasedenega ozemlja, ter se istovetno vabi in pozivlja vse begunce in njih zastopnike, kakor tudi legijonarje, da se v njih lastnem interesu polnoštevilno udeležijo tega zborovanja. Pozivlja se tudi vsa ona društva in osebe, katere sočustvujejo z obupnim položajem cveta našega naroda, da po možnosti pripomorejo k tem važnim konstitucijam in iste podpirajo v vsakem oziru. Začetek zborovanja ob 11. uri dopol-

dne v mestnem parku v Ptuj. Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu, ker politične razmere zahtevajo takojšnjih ukrepov. Preskrba udeležnikov je v vsakem oziru zagotovljena. Železniška zveza ugodna. Opozorja se vpogledati vozni red radi zveze v Pragerskem.

Kaj je z nečistivo žigosanim denarjem? Iz ptujskega okraja nam pišejo. Sedaj so pa prometne razmere z denarjem postale res že neznosne. Ljudje klejejo in se jokajo! Saj skore, ni več dobiti dobre žigosane bankovcev. Slabo žigosanih pa skoraj niko več ne sprejema, tako da človek nikdar ne ve, bo li mogel kaj plačati s svojim denarjem. Nevolja ljudi je priklopela že do vrhunca, vse je ogorčeno nad takimi razmerami, ni ga, ki bi se nevoljno ne izražal in vendar ni pomoči od nikoder in zopet ni. Ali je narod kriv, da ima in dobi v roke slabo žigosan denar? Naj vendar oblast nekaj ukrene. Poština in drugim uradom pa se naj zapove, da slabo žigosane in raztrgane bankovce odpošljejo, da se vzamejo iz prometa, drugače pride v par tednih tako daleč, da postane denarni promet posebno z dve in enokronskimi bankovci popolnoma nemogoč. Oblasti zganite se! Naj se upliva na pristojna mesta v Beogradu. Tako se ne vtrjujejo temelji nove države!

Zanimiva licitacija krave. Od Sv. Lenarta v Slov. gor. nam pišejo: Ker ni mogla plačati dohodninskega davka, je uboga vdova nekje v Bišu bila obsojena, da se ji odvzame lepa plemena krava. Dražbe sta se udeležila znani posilinemški mesar Zamolo (sedaj pokrovitelj socialdemokratov) in bližnji posestnik. Kmet je ponudil za kravo dokaj več kot mesar, a uradnik je odločil, da dobi kravo mesar, nekdanji štajercijanec Zamolo, kmet — Slovenec — pa ne. Prosimo, naj se javi umetnik, ki bo razvozlat to uganko.

Dobava drv oddala se bo za garnizon Maribor potom ofertalne licitacije. Ofertalna licitacija se vrši dne 30. septembra t. l. ob 10. uri predpoldne pri komandi mesta Maribora. Vsi zaintereseni se vabijo, da vložijo svoje pismene oferte zarečatene najpozneje do 28. septembra t. l. pri komandi mesta. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa v „Službenih Novinah“, ki izhajajo v Beogradu. Potrebne informacije dobijo zaintereseni pri komandi mesta.

Prošnje za podpore po umah. Na poverjeništvu za kmetijstvo se vlagajo razne prošnje za podpore po umah (toča, povodenj, požar itd. Opozorja se, da je take prošnje vlagati na poverjeništvu za notranje zadeve v Ljubljani in sicer potem pristojnega okrajnega glavarstva. Poverjeništvu za kmetijstvo nima za take podpore nikakih sredstev na razpolago.

Tihotapstvo se na črti med Špiljem in Cmurekom vrši v velikem obsegu. Opozorjamo oblast, naj nastavi številnejše finančne straže.

Dopisi.

St. Iij v Slov. gor. Ker je gerent g. Thaler odstopil, je vlada na njegovo mesto imenovala posestnika g. Franjo Frajhama, zavednega našega moža.

St. Lenart v Slov. gor. Pri nas se vrši prihodnji četrtek, dne 25. t. m., ob 10. uri predpoldne v Posojilnici shod zaupnikov okrajne Kmetijske Zveze. Ker je ta sestanek velevažen za našo okrajno organizacijo, pridite gotovo vsi odborniki!

St. Lenart v Slov. gor. Gerenta g. Kopiča vprašamo: Ali ima Zamolo od Vas dovoljenje, da sme prirejati vsako nedeljo in praznik in še večkrat med tednom pesne in druge sodom-gomorske zabave kar po cele noči? — Naša davkarija je napravila ekspozituro v gostilni bivšega velikega Nemca Zamolo. Sicer pa je Zamolo sedaj tako silno naroden Jugoslovan, da celo dr. Goriška prekaša v čistem rodoljubju. Saj je napravil stalne zastavice nad vrati svoje hiše, kar še dr. Gorišek ni po njem ponaredil.

Kmečka Zveza.

Shodi Kmečke Zveze. Dne 28. septembra: po rani službi božji pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju (Brenčič), v Zavrču v šoli (Golec, Zebot), v Zibiki (Pušenjak), v Podčetrtku pri M. Pajku (Pušenjak), pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. v stari šoli (govori urednik Krajnc iz Maribora), po večernicah pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Dne 5. oktobra po rani sv. maši gospodarsko politično zborovanje pri Sv. Antonu v Slov. gor., pri S. Martinu na Pohorju, po pozni službi božji pri Sv. Trojici (govorniki se še določijo). Na Cvenu ob 14. uri tabor muropoljskih kmetov. Prosimo zaupnike, da agitirajo povsod za številno udeležbo.

Hajdin. Shod Kmečke Zveze, ki je bil sklican za 28. septembra se preloži radi slinovke, ki se je pojavila v mnogih kmetijskih hlevih, na poznejši čas.

Seja izvršilnega odbora SKZ, ozir. SLS se vrši v torek, 30. septembra ob 10. uri v pisarni KZ v Mariboru. Clani izvršilnega odbora naj se radi važnosti sigurno udeležijo seje.

Selnica ob Dravi. Shod Slovenske Kmečke Zveze v nedeljo dne 21. septembra v naši prijateljski Selnici je izvanredno lepo uspel. Shodu, ki je

bil častno obiskovan, je zelo spretno predsedoval veleposestnik in gerent g. Blaž Urbas. Govorila sta urednika gg. Golec in Stupan ter cela vrsta domačinov. Mladenič Blaž Urbas ml. je govoril v imenu mladeničev, katere je zlasti pozival k organizaciji v Mladeniški zvezi. Zeni Liza Požavko in Marija Rebernik ste v imenu katoliških mater in žen zahtevali šolski pouk na podlagi verskih načel. V svojih neustrašenih izjavanjih ste pozivali vse dobro, katoliško in narodno misleče kmetstvo k trdni organizaciji v Slovenski Kmečki Zvezi. Mladenka Trezika Pečovnik je v imenu mladenk v lepih in izbranih besedah bodrila in pozivala mladenke, da se združijo v Dekliški zvezi. Ob sklepu shoda je domači pevski zbor pod vodstvom neumorno delavnega organista zapel našo narodno himno „Lepa naša domovina“. Krasni zvoki te pesmi so se menda prvič raziegal po naši vasi. Shod v Selnici ob Dravi nam je dokaz, da se nahaja to dobro in pošteno slovensko krščansko ljudstvo po večini v taboru Slovenske Kmečke Zveze ter da tukaj niso tla ne za rudečkarje pa tudi ne za zgagarsko Samostojno kmetstvo zvezo ali liberalno stranko. Selničani le neustrašeno naprej po začrtani poti!

Pri Sv. Marku se je vršil v nedeljo, dne 21. septembra po ranem sv. opravilu ustanovni shod Kmečke Zveze. Predsedoval je župan Janez Vršič. Okrajni komisar Brenčič je obravnaval gospodarska vprašanja, M. Krajnc pa je razložil politični položaj, naše razmere do nasprotnih strank in program Kmečke Zveze.

Seja odbora Mariborskega Orlovskega Okrožja bode v torek, 23. t. m. zvečer ob 6. uri v tajništvu SKZ.

Občni zbor „Orlice“ v Mariboru bo v sredo 24. t. m. ob štirih popoldne v telovadnici šolskih sester.

Književnost.

Žunkovič Martin: Die slavische Vorzeit. Pod tem naslovom je izdal naš ožji štajerski rojak, podpolkovnik Žunkovič, podravnatelj voj. realke v Mariboru, knjigo, ki hoče razsvetliti najdavnjšo dobo slovanstva in postaviti celo slovanoznanstvo na popolnoma novo podlago. Originalna je metoda. Razpravlja o Adamu in Evi, ter o rajju, o babilonskem stolpu in o svetem pismu stare zaveze, o Homerju, Hieronymu, Aleksandru Velikem, Amasonkah in mnogih drugih predmetih. Skromni prostor našega lista nam ne dovoli, da bi se spustili v podrobnosti teh razprav in izzvali dolge replike. Storilo bo to nalogo strokovno časopisje.

Dr. Capuder Karl: Naša država. Knjiga pod tem naslovom, ki obsega zemljepisni in statistični pregled naše države, se tiska v Cirilovi tiskarni. Ustregla bo dijakom in profesorjem, ki nimajo pri roki še nobene oficijelne šolske knjige, pa tudi drugim osebam, ki žele dobiti zemljepisni pregled naše države in njenih sestavnih delov. Ko izide v knjigotrštvu, damo na znanje.

Prireditve.

V nedeljo, dne 28. septembra:

Prostovoljna požarna bramba v **Gomilskem** priredi ob treh popoldne gledališko predstavo in vrtno veselico z zanimivim vspehom. Sosedna društva se prosijo, da se naj na to ozirajo. — Pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. se vrši ob 10. uri dopoldne v šoli ustanovni shod nove podružnice Kmetijske družbe za domačo župnijo in bližjo okolico; govori družbin tajnik, g. inž. Tavčar iz Ljubljane. Opozorjamo na to predavanje tudi ude sosednih podružnic. — Kmetijska podružnica Mestinje - Sv. Peter na Medvedovem selu priredi ob treh popoldne v prostorih farokva pri Sv. Petru občni zbor. Govornik bode en strokovnjak iz Ljubljane. Udje podružnice morajo priti vsi! — Gasilno društvo v Letušu v Savinjski dolini priredi ob pol treh popoldne v gostilni g. Svaigerja dve igri „Vse naše“ in „Bratranec“ ter veliko veselico. K obilni udeležbi vabi odbor. — Prostovoljno gasilno društvo v Dornovi priredi popoldne po večernicah veselico v gostilni g. Herga. Vsa bratska okoliška društva in prijatelji gasilstva se uljudno vabijo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo orodja. — Pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. bo ob 10. uri dopoldne v šoli ustanovni shod podružnice Kmetijske družbe za župnijo Sv. Bolfen in bližnje okolico. — V Makotah popoldne po večernicah 2 gledališki igri „Krčmar pri zvitem rogu“ in Krekove „Tri sestre“, godba in prosta zabava.

Mala naznanila.

Proda se

Proda se dvonadstropna hiša

17 let stara, Lessingova ulica 29, kakor tudi 11 stavbišč, ležečih okrog te hiše med Tržaško, Lessingovo in Državno cesto. Vpraša se pri upravnistvu lista. 1611

Hiše na prodaj:

Dvonadstropna hiša, solčna stran, hišnega in občinskega davka prosta se proda za 120.000 K še ena taka se proda za 100.000 K. Vila na vogalu dvonadstropna, primerna za gostilno se proda za K 140.000 K. Dvonadstropna hiša z gospodarskim poslopjem primerna za pekarijo, imeniten prostor s prodajalnicjo se proda za 150.000 K. Josip Nekrep, Mozartova ulica 59, Maribor. 1570

SUKANEC

(cvrni)

1 klopčič = 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—

Kom. skladišče

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor Glavni trg št. 6

Nekaj tisoč grosor, lepih sadik-jagod 100 komadov 10—12 K proda grajska vrtnarija Hausmayer, Hoče. 896

Priložnostni nakup!

3 pare dvojnih vrat za sobo 245 cm visokost, 78 širokost, 2 vrat iz jekla 280 cm vis. 65 široka, 1 lesena omrežna vrata za šupo 270 cm vis. 180 cm širokost, brez pogreška se proda zelo po ceni. Vpraša se pri gosp. trgovcu Ferdinand Kaufmann, Maribor, Glavni trg št. 2. 1668

Jabolka!

Ravnateljstvo kneza Alfred Windischgratzovega veleposilstva v Rogatcu. Sp. Štajersko ima tudi letos za »takoje« po dnevnih cenah plemenita prvovrstna kakor tudi namizna jabolka na razpolago. 1646

Mlinska sita (pajtlji)

za moko vseh vrst se dobe v trgovini

A. ČADEŽ, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35, nasproti Tislerjevi gostilni. 1653

Sjalna soba za 1 osebo ter več raznega drugega je oddati v Kasinogasse 4, I. nadstr. 1672

Dobre ohranjene vinske sede (300 l) eden mlin za drobljenje krme je na prodaj. Vpraša se Tržaška cesta št. 36, Maribor. 1668

Kupi se!

Konjsko in govejo žimo, grivo, kozjo dlako in vsakovrstne ščetine kupi tovarna za žimo za žimnice M. MASTERL, Stražišče pri Kranju. V zalogi žima za žimnice od navadne do najfinije vrste po zmernih cenah. 1649

Med. univ. s.

dr. Josip Marcus

zdravnik v Slov. Bistrici št. 105

ordinira od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. 1879

Vzajemni in založnik: Konsorcij „Straža.“

Raznašalci

za naše liste se sprejmejo proti lepemu zaslužku. Oglasiti se je v Cirilovi tiskarni.

Za tukajšnjo podružnico večjega podjetja išče se izvrsten trgovec kot 1648

POSLOVODJA

Pogoji: stalno bivališče v Mariboru, vpeljan pri trgovcih z živili v mestu in okolici ter znanje slovenskega in nemškega jezika. Kaveije zmožni imajo prednost. Obširne ponudbe s plačilnimi zahtevki itd. na upravo lista pod šifro: Poslovodja.

1660

Odvetnik

dr. Viktor Sušnik

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Pilberku, Guštanjska cesta št. 7.

Pozor!

1641—339

Glejte!

Kaj se vse tukaj dobi po najnižji ceni:

Emajlirana kuhinjska posoda, sita in rešeta, vsakovrstne košare za potovanje, za cvetlice, za perilo itd., tudi lesena posoda, kakor: kadi za zelje, škafi, banje za perilo, deske za rezance in za meso, sploh kaj se za kuhinjo rabi; do bijo se tudi vsakovrstne mreže iz žice za ograjo, kakor tudi za mlinarje in za zidarje. Košare in vsakovrstna sita se tudi v popravilo preizamejo, samo pri :::

Josip Antloga, Maribor

Zofijin trg št. 1.

Zraven mestne mostne tehtnice.

Prva jugoslovanska tovarna za poljedelske stroje, stavbeno in umetno ključavničarstvo, mehanična delavnica za kolesa in avtomobile

FRANJO FARIČ

POBREŽJE PRI MARIBORU
NASIPNA ULICA 20.

Specijaliteta:

Izdolovanje peči za kemikalije, motorjev na bencin in olje, finih železnih in lončenih štedilnikov, železnih ograj, inštalacija plina in vodovodov.

Popravljalnica

vsakovrstnih strojev, spojevanje strtega litega železa ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Vlivanje železa in medenine v lastni tovarni. — Kupim staro železo! — Lastni inženirji za izdelovanje narisov v tovarni. 1514—293

Glavna zaloga in zastopstvo

:: poljedeljskih strojev ::

Ivan Hajny :: Maribor,

Tegetthoffova cesta št. 45

(nasproti glavnemu kolodvoru)

priporoča vitelne, žitne odbiralnike ali trijerje, mlatilnice, žitne čistilne mline, ter tudi sadne in grozdne mline, koruzne robkarje, repoznice, stiskalnice ali preše, slamoreznice, pluge, brane, posebno izvrstno pocinkane brzoparilnike, drobilne mline kakor tudi inštaliranje električne luči in pogona. Postrežba točna iz zaloge brez carine in tovarnine. 1586—849

FERDO BABIČ

edini slov. ključavničar v Mariboru, Flosarjeva ul. 3 se priporoča cenj. občinstvu za najrazličnejša ključavničarska dela. Izvršuje tudi vsa raznovrstna popravila. Cene skrajno zmerne, delo točno in solidno ter se priporoča za obilna naročila. 1486—151

NEKREP JOŽEF

tesarski mojster, stavbeni podjetnik, Maribor, Mozartova ul. 59

se priporoča za vsakovrstna nova stavbna dela ter sprejema tudi popravilna dela.

Na

Legatovem zaseb. učilišču

v Mariboru

1582

se prično

1. oktobra 1919 novi tečaji

za stenografijo, strojepis, pravopis in poslovni sestavki, računstvo v zvezi s temeljnimi pojmi navadnega knjigovodstva, lepopis ter slovenski in nemški jezik.

Vpisuje se in daje pojasnila vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne Zasebno učilišče Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstr. Prospekti brezplačno.

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

r. z. z. n. z.

V MARIBORU, STOLNA ULICA 6

Obrestuje hranilne vloge po 3 odstot.

Daje posojila pod ugodnimi pogoji na vknjižbo, po:: roštvo in zastavo ::

Pojasnila daje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne

Uradne ure sredo in četrtek od 9. do 12. ure, v soboto od 8. do 12. ure

Najnovejš

Sv. Evangelji in Dejanje apostolov

je knjiga, kakor je Slovenci dozdaj še niso imeli. Obsega cele evangelje in dejanje apostolov z razlago. Oblika molitvenika lična. Vezava prikupljiva. Cena poštino vred K 6'90. :: Naroči se v

tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovenci! Sežite po znameniti knjigi!

Odgovorni urednik: Vekoslav Stupčan.

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.